

بررسی سیر تحول سبک و عناصر تزئینی در معماری ایران (نمونه موردی دوره صفویه)

مهدی نیکنام^{۱*}، الناز حنیف نژاد^۲، نسیم نجفقلی پور کلانتری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بین الملل، واحد جلفا، گروه هنر و معماری، جلفا، ایران (mehdinik@gmail.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بین الملل، واحد جلفا، گروه هنر و معماری، جلفا، ایران
(elnaz.hanifnejhad@yahoo.com)

۳- دانشجوی دکتری معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، گروه هنر و معماری، تهران، ایران
(nasim.najafgholipour@yahoo.com)

چکیده

دوره صفوی را بدون شک باید از درخشان ترین ادوار تاریخ معماری و شهرسازی ایران دانست. ابعاد گوناگون این اتفاق مبارک که دیگر هیچ گاه در تاریخ مکرر نشد شایسته آن است که بیش از این ها مورد بررسی و پژوهش قرار گیرد. اعلام مذهب شیعه اثنی عشری به عنوان مذهب رسمی کشور، ایجاد حکومت مرکزی مقتدر، امنیت ناشی از ثبات حکومت، ابداعات و پیشرفت فناوری ساختمان، توسعه شهرها در اثر توسعه اقتصادی و خوی و خصلت هنر دوستی و هنر پروری پادشاهان صفوی به ویژه شاه عباس اول از جمله عوامل موثر در رشد و شکوفایی بی نظیر معماری و شهرسازی در آن دوران به شمار می آیند. همپای شکوه و عظمت گونه های مختلف معماری، طراحی و ساخت بناها مبتنی بر تجارت پیشین به اوج خود رسید. لذا در این پژوهش با هدف بررسی سیر تداوم عناصر تزئینی معماری اسلامی ایران باستان و همچنین الهام گرفتن از تزئینات و معماری دوره صفوی و حتی الامکان زنده کردن معماری اصیل ایرانی با بکار بردن نمونه ای از این تزئینات در معماری کنونی باعث آشنا نمودن بیش از پیش گردشگران با معماری ایرانی و شاهکارهای تزئینی آن شویم. که نتایج بدست آمده نشان می دهد با توجه به اینکه پایان دوره صفویه مصادف بود با پایان تزئینات معماری اسلامی در ایران، لذا این دوره را می توان اوج شکوفایی به کارگیری تزئینات در معماری ایران دانست که امید است با بررسی عناصر تزئینی در این دوره و انتقال آن به معماری نوین ایران، شاهد تاثیر سبک های آن دوره در معماری کنونی ایران باشیم. روش مورد استفاده در این پژوهش نیز توصیفی-تحلیلی می باشد.

واژگان کلیدی: معماری ایرانی، معماری اسلامی، تزئینات، دوره صفویه